

VŨ TRỤ QUAN VÀ CÁC THUYẾT CƠ BẢN CỦA ĐÔNG Y

ĐẶC ĐIỂM DƯ ĐỊA CHÍ KHÍ HẬU PHƯƠNG ĐÔNG

Phương Đông là một dải đất thuộc bờ tây Thái Bình Dương từ phía nam Trung Quốc đến phía bắc Việt Nam. Do nằm ở phía đông đại lục địa Âu-Á nên vùng này có tên như trên. Đặc điểm địa dư:

- Phía đông khu vực là Thái Bình Dương
- Phía tây là cao nguyên Hy mã lạp sơn và dãy Thập vạn đại sơn
- Phía nam là vùng nhiệt đới và xích đạo

Phía bắc là vùng hành đới và bắc cực

Khí hậu Phương Đông phụ thuộc vào địa hình như sau:

- Khi gió từ hướng đông thổi tới đem theo hơi nước của biển nên không khí có độ ẩm cao.

Khi gió từ hướng tây thổi tới đem theo độ ẩm rất thấp của cao nguyên nên khí hậu trở nên hanh khô.

- Khi gió từ hướng nam thổi tới đem theo hơi nóng của vùng xích đạo về cho nên không khí nóng nực, oi ả.
- Khi gió từ hướng bắc thổi tới, gió đem theo hơi lạnh của vùng hàn đới và bắc cực về nên không khí lạnh lẽo, giá buốt.

Khí hậu Phương Đông còn phụ thuộc vào từng mùa trong năm:

- Mùa đông rét buốt, trời âm u.
- Mùa hạ nóng nực, trời nắng gay gắt, chói chang.
- Mùa xuân ẩm áp, ẩm thấp, trời khi nắng, khi mưa.
- Mùa thu mát dịu hanh khô, trời trong, mây trắng.
- Cuối hạ đầu thu mưa nhiều, nóng dữ.

Sự trùng lặp giữa tính chất khí hậu theo mùa và gió theo phương hướng là một đặc điểm riêng của vùng phía nam Trung Quốc và bắc Việt Nam.

Ngoài ra, do vị trí vùng này nằm giữa hai khối vật chất lớn là hai nước ở Thái Bình Dương và đất liền trên đại lục địa Á-Âu, cả hai khối vật chất này đều nằm phía trên xích đạo. Từ tiết xuân phân đến tiết hạ chí, mặt trời dần dần chiếu vuông góc từ xích đạo tới bắc chí tuyến. Từ tiết hạ chí tới tiết thu phân, mặt trời lại lần lượt chiếu từ bắc chí tuyến tới xích đạo. Trong khi chịu ảnh hưởng của mặt trời như thế, đại lục địa bị nung nóng lên, còn mặt biển hấp thụ nhiệt kém hơn, vì thế có sự chênh lệch nhiệt độ giữa lục địa và đại dương, gây ra hiện tượng tràn áp suất từ Thái Bình Dương vào lục địa. Lúc này có gió mùa đông nam, gió mùa sẽ

cộng với tốc độ và hướng tràn của áp suất gây ra bão lớn. Mặt khác, khi bão đổ bộ vào đất liền thường đi theo vệt thềm lục địa, cho nên vùng bắc Việt Nam và Nam Trung Quốc là nơi đón chịu dồn dập các trận bão xảy ra ở vùng này. Đây cũng là một yếu tố làm đậm nét thêm đặc điểm khí hậu Phương Đông.

Nền văn minh Phương Đông là kết quả nhận thức của con người trong khung cảnh thiên nhiên với địa dư, khí hậu cụ thể đó, và từ cuộc sống của con người ở đây đã được thích nghi để tồn tại trong những điều kiện khắc nghiệt, đầy biến động mà thành.